

รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

เรื่อง

ส่งเสริมกลุ่มทอเสื้อสัมมาชีพชุมชน
บ้านดวงเจริญ ตำบลดอนอะราง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

โดย

นางสาว จิรนนท์ พลศรี 5940308103

ปฏิบัติงาน ณ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองกี่ ตำบลทุ่งกระตาดพัฒนา อำเภอหนองกี่
จังหวัดบุรีรัมย์

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาสหกิจศึกษา

สาขาวิชาการพัฒนาสังคม

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ชื่องานโครงการ	จัดตั้งกลุ่มสัมมาชีพชุมชน
ผู้จัดทำ	นางสาวจิรนนท์ พลศรี
ศิลปศาสตรบัณฑิต	สาขาวิชาการพัฒนาสังคม
พ.ศ.	2562
ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.สกุล วงศ์กาฬสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

บทคัดย่อ

การทำโครงการครั้งนี้เป็นการทำโครงการส่งเสริมกลุ่มทอเสื้อสัมมาชีพชุมชนโดยมีวัตถุประสงค์

- 1.) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ
- 2.) เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ
- 3.) เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสือกกและต้นไหล

กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านดงเจริญ ม.14 บ้านดงเจริญ ตำบลดอนอะราง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 กลุ่ม (จำนวน 20 คน)

การทอเสือกก ทำให้ได้ทราบว่า การทอเสือกกมีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัย ปู่ย่า ตายาย โดยเริ่มแรกมีการใช้กกเหลียมหรือที่เรียกว่าเสือกกยังไม่มีเครื่องย้อมสีผลิตภัณฑ์หรือทำลวดลาย ส่วนใหญ่นำมาใช้ในครัวเรือนส่วนในปัจจุบันนิยมใช้กกกลมมาใช้แทนกกเหลียมเนื่องจากหาง่ายในแหล่งธรรมชาติ และเมื่อนำมาทอเสื้อแล้วมีคุณสมบัติเหนียวและเป็นมันวาว

ผลการศึกษา พบว่า เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการผลิตมายาวนาน มีการเรียนรู้และสืบทอดจากบรรพบุรุษ ถือได้ว่าเป็นหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับชุมชนจนกระทั่งเติบโตเป็นธุรกิจหลักในชุมชน และมีการผลิตกันเป็นจำนวนมากกลุ่มผู้ผลิตที่มีการเตรียมวัตถุดิบ การออกแบบผลิตภัณฑ์ กระบวนการขั้นตอนการผลิต รวมทั้งทักษะฝีมือผู้ผลิตที่ดี ทำให้ผลิตภัณฑ์ได้คุณภาพและมาตรฐาน ก็สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง ส่วนกลุ่มผู้ผลิตที่ผลิตสินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐานไม่ดีเท่าที่ควรก็ขายได้ในราคาต่ำลง และขายตัดราคากันเอง

กิตติกรรมประกาศ

การทำโครงการเรื่องการจัดตั้งกลุ่มทอเสื่อสัมมาชีพชุมชนบ้านดวงเจริญ ตำบลดอนอะราง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผศ.ดร.สกุล วงศ์กาฬสินธุ์ ที่กรุณาเป็นที่ปรึกษาและได้เสียสละเวลา อันมีค่าในการให้คำแนะนำให้ความรู้ความคิดเห็นในการทำงานโครงการครั้งนี้ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยเสมอมาผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผศ.ดร.สกุล วงศ์กาฬสินธุ์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการจัดทำโครงการครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาเข้ารับการศึกษาคือความรู้ที่ได้รับนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการทำงานโครงการครั้งนี้เป็น อย่างมาก การศึกษาครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่พัฒนากรและชาวบ้านดวงเจริญ ตำบลดอนอะราง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ทุกท่านที่กรุณากรอกแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และได้ผลการศึกษาเพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการทำและเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อไป ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจอัน สำคัญยิ่งตลอดมา และเพื่อนร่วมหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม ที่ให้ความช่วยเหลือเสมอมา

นางสาวจรินันท์ พลศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	(1)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ชื่อและที่ตั้งสถานประกอบ.....	1
เกี่ยวข้องกับองค์กร.....	1
ความเป็นมา.....	2
นิยามศัพท์.....	2
วิสัยทัศน์.....	4
ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน.....	4
ประเด็นยุทธศาสตร์.....	4
ตำแหน่งและลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย.....	5
ที่ปรึกษาและตำแหน่งงานของที่ปรึกษา.....	5
บทที่ 2 วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา.....	6
วัตถุประสงค์.....	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ.....	7
หลักการและเหตุผล.....	7
ความหมายของอาชีพ.....	7
ขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ.....	8
การนำหลัก 5 ก 8	8
ขั้นตอนการทำ.....	11
วิธีการทอเสื่อ.....	11
การแปรรูปผลิตภัณฑ์.....	11
วัตถุประสงค์.....	12

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เป้าหมาย.....	12
กลุ่มเป้าหมาย.....	12
ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน.....	13
ระยะเวลาการดำเนินงาน.....	13
สถานที่ดำเนินการ.....	13
งบประมาณ.....	14
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
สรุปผลการดำเนินโครงการ.....	14
สรุปผลการประเมินโครงการ.....	15
ตารางแสดงสรุปผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดโครงการ.....	15
ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	15
เพศ.....	15
อายุ.....	16
ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจโครงการ.....	16
ด้านเศรษฐกิจ.....	16
ด้านสังคม.....	17
ด้านสิ่งแวดล้อม.....	17
ด้านแปรรูป.....	18
บทที่ 4 สรุปผลการปฏิบัติงาน.....	19
เพศ.....	19
อายุ.....	19
ด้านเศรษฐกิจ.....	19
ด้านสังคม.....	19
ด้านสิ่งแวดล้อม.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ด้านแปรรูป.....	20
ปัญหาและอุปสรรค.....	20
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	20
ภาคผนวก ก.....	21
ภาพที่ 1.1 อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม.....	22
ภาพที่ 1.2 สมาชิกกลุ่มทอเสื่อ.....	22
ภาพที่ 1.3 ต้นไหมหรือกก.....	23
ภาพที่ 1.4 การย้อมสีกก.....	23
ภาพที่ 1.5 การทอเสื่อกก ลายพื้นบ้าน.....	24
ภาพที่ 1.6 การแปรรูปเป็นเบาะ.....	24

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ชื่อและที่ตั้งสถานประกอบการ

สถานประกอบการ :	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองกี่
ที่ตั้ง :	สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองกี่ ตำบล หุ่นกระตายพัฒนา อำเภอหนองกี่ บุรีรัมย์ 31210
โทรศัพท์	044-641-370

1.2 เกี่ยวข้องกับองค์กร

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพโดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนาชุมชนที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาในกลุ่มประเทศเครือจักรภพจากเดิมมาเป็น การพัฒนาที่เห็นว่าประชาชนเป็นแกนกลางของพลังขับเคลื่อนทางสังคม เมื่อแนวคิดการพัฒนาชุมชนนี้เผยแพร่ออกไปจนก่อให้เกิดเป็นปรัชญาเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างประชาชนกับรัฐบาลในการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ซึ่งเรียกว่าขบวนการพัฒนาชุมชน ขบวนการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในประเทศไทยด้วยเช่นกัน

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศใช้แผนการบูรณะชนบทพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ สร้างสรรค์ชีวิตจิตใจของประชาชนในชนบทให้เหมาะสมที่จะเป็นพลเมืองดี และส่งเสริมให้ประชาชนมีการครองชีพที่ดีขึ้น และได้จัดตั้งสำนักงานพัฒนาการท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และมีการริเริ่มโครงการพัฒนาท้องถิ่นในปีถัดมาโดยมีปลัดพัฒนาการเป็นผู้ปฏิบัติงานซึ่งเรียกกันในภายหลังว่าพัฒนาการ

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ฉบับที่ ๑๐ และจัดตั้งกรมการพัฒนาชุมชนขึ้นเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ภารกิจ

ในระยะแรกของกรมการพัฒนาชุมชนคือ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพัฒนากรต้องทำงานกับประชาชน มิใช่ทำให้ประชาชน

1.3 ความเป็นมา

ปัจจุบันนี้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ไร่อ้อย ไร่ข้าว ผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริม หลังฤดูการผลิตและยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน แต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้นด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในปี 2560 นี้ จึงมุ่งเน้นที่การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ “รายได้” ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างอาชีพจึงเป็นที่มาของ “สัมมาชีพชุมชน” ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมาย คือ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ 23,589 หมู่บ้าน รวม 471,780 ครัวเรือน นั่นคือ 20% ของหมู่บ้านในประเทศไทยโดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้เพราะข้อเท็จจริงในทุกพื้นที่จะมีคนเก่งในแต่ละอาชีพอยู่แล้ว เช่น ทำนาได้ผลผลิตสูง ทำสวนเก่ง หรือทางช่างแกะสลัก และการแปรรูปอื่น ๆ ซึ่งจะคัดเลือกและจัดเวทีฝึกทักษะการสอนการนำเสนอให้กับคนเก่งเหล่านี้ ยกให้เป็น “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” หลังจากนั้นกลับไปสร้างทีม

นิยามศัพท์

1. **สัมมาชีพ** หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

2. **ปราชญ์ชุมชน** หมายถึง ผู้ที่ประกอบสัมมาชีพ จนมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น ๆ ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน พร้อมมีจิตอาสาที่จะถ่ายทอดและขยายผลไปยังบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน

3. **วิทยากรสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง ปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทั้ง 11 แห่ง

4. **ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน** หมายถึง ทีมปราชญ์ชุมชนของหมู่บ้านๆ ละ 5 คน ประกอบด้วย วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ 1 คน และปราชญ์ชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีมเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ 4 คน

5. **ผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล** หมายถึง วิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามข้อ 3 ที่ผ่านการพัฒนาตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ตำบลละ 1-2 คน

6. **ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ** หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ 1 (23,589 หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ 20 ครัวเรือน ที่แสดงความประสงค์ต้องการเข้ารับการฝึกอาชีพตามแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน

7. **ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ 1 (23,589 หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ 20 ครัวเรือนที่ผ่านการอบรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน 5 วัน และหมายความรวมถึงครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 10 ครัวเรือน ที่ขยายผลตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

8. **ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง** หมายถึง ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับจังหวัด หรือระดับภาค

9. **ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน** หมายถึง กลุ่มองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน 4 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอหรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

10. **กลุ่มอาชีพ** หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ 1 (23,589 หมู่บ้าน) ตั้งแต่ 5 ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน 5 วันที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ

1.4 วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบริหารงานพัฒนาชุมชนและการบริหารการพัฒนา ในส่วนที่เกี่ยวข้องในอำเภอให้เป็นไปตามนโยบายของอำเภอจังหวัด กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย และรัฐบาล ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำในการส่งเสริมศักยภาพของผู้นำชุมชน องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหารจัดการชุมชนการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้านทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงาน ประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนจัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน ระดับอำเภอจัดเก็บและหรือประสาน การจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชนรวบรวมและทำแผนงาน/โครงการของอำเภอใน ส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้บริการองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับ ระบบ ข้อมูลและแผนงาน/โครงการ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบัญญานธุรการทั่วไปงานการเจ้าหน้าที่ งานงบประมาณ การเงินและบัญชี งานประชาสัมพันธ์และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

1.5 ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบและกลไกส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชน
2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน
3. ส่งเสริมการพัฒนาระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาสมรรถนะองค์กรในการทำงานเชิงบูรณาการ

1.6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

- การแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจนแบบบูรณาการ
- เสริมสร้างความสุขมวลรวมชุมชนโดยพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารงานชุมชน

- บริหารจัดการข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบทไทย
- เพิ่มขีดความสามารถผู้นำ องค์กร เครือข่าย
- ขับเคลื่อนและบูรณาการแผนชุมชนสู่การปฏิบัติ
- ส่งเสริมการบริหารจัดการความรู้ของชุมชนส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- พัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และการตลาด
- ส่งเสริมการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเผยแพร่สู่เวทีโลก
- พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรมเสริมสร้างธรรมาภิบาลและความ

มั่นคงของทุนชุมชน

- ส่งเสริมธรรมาภิบาลของกองทุนชุมชน
- พัฒนาทุนชุมชนให้มั่นคงสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง
- พัฒนาองค์กรที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง : องค์กรแห่งการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาชุมชน
- บริหารทรัพยากรบุคคลเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะองค์กร
- พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารยุทธศาสตร์
- เสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร

1.7 ตำแหน่งและลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่ง : นักศึกษาฝึกงาน

ลักษณะงาน : นักจัดงานทั่วไป

1.8 ที่ปรึกษาและตำแหน่งงานของที่ปรึกษา

นาย สมประเสริฐ สดกลาง (นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)

บทที่ 2

วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

2.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพ
3. เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสื่อกกและต้นไทร

2.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พบปัญหาต่าง ๆ ที่แท้จริงในการทำงานและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้อง
2. สามารถเรียนรู้การปรับตัวและการปฏิบัติเพื่อให้เข้าหาผู้อื่น
3. มีทักษะการสื่อสารภายในสถานประกอบการ
4. มีความรับผิดชอบมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานภายในสถานประกอบการ
5. ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและข้อปฏิบัติภายในสถานประกอบการ
6. ได้แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับอาชีพของแต่ละครัวเรือน/ชุมชน
7. ได้ฝึกความอดทนและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

บทที่ 3

รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการ

3.1 โครงการ “ส่งเสริมกลุ่มทอเสื่อสัมมาชีพชุมชน”

3.1.1 หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น 1 ใน 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน 11 ด้าน ซึ่งมีนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง โดยมอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

รัฐบาลปัจจุบันได้มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพื่อสร้างความเป็นธรรม และสร้างโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อประกอบอาชีพและมีรายได้ที่มั่นคงอย่างทั่วถึง และกรมการพัฒนาชุมชนได้กำหนด ให้มีการพัฒนาอาชีพครัวเรือน ที่มุ่งผลให้ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนได้อย่างมีความสุข” โดยได้ดำเนินการภายใต้ “โครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก คือ “รายได้” ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

ดังนั้น จากความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้คัดเลือก บ้านดวงเจริญ ในอำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในการเข้าไปศึกษา การดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนของหมู่บ้านดังกล่าว เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจกรรมสัมมาชีพชุมชน เป็นกิจกรรมที่สร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชนในชุมชนมีความสุข สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

ความหมายกลุ่มอาชีพ

อาชีพ ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายไว้ว่าเป็นการเลี้ยงชีวิตการทำมาหากิน

อาชีพที่เป็น สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเองไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้งหรือเป็นเป้าหมายสุดท้ายและต้องคำนึงถึงความเป็นทางสังคม กล่าวคือความสุขของตนเองและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

กลุ่มอาชีพ หมายถึง การรวมตัวของชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเดียวกัน ดำเนินกิจกรรมด้านอาชีพ กิจกรรมผลิต และจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานของกลุ่ม มีระเบียบข้อบังคับ

แนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน หมายถึงกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมาย ตั้งแต่ 5 ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน เรียกว่า ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่มีการประกอบอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกัน

ขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

1. ประชาสัมพันธ์เชิญชวน ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือประเภทอาชีพเดียวกันเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ

2. ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยอธิบายวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพความสำคัญของกลุ่มที่มีต่อสมาชิกกลุ่มและชุมชน

3. ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ โดยสมาชิกร่วมกันกำหนดองค์ประกอบพื้นฐานของกลุ่มตั้งกลุ่ม เพื่อเป็นสถานที่ จุดศูนย์รวมสำหรับดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

4. รวบรวมข้อมูลกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่มอาชีพดำเนินการจัดทำและรวบรวมข้อมูลการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

5. ยื่นจดทะเบียนกลุ่มอาชีพ คณะกรรมการกลุ่มอาชีพนำข้อมูลกลุ่มยื่นเสนอขอจัดตั้งกลุ่มอาชีพกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูลแล้วออกหนังสือแสดงการจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มอาชีพพร้อมรายงานการจัดตั้งกลุ่มอาชีพไปยังจังหวัดเพื่อรายงานกรมการพัฒนาชุมชน

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพให้ประสบความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ร่วมกันของสมาชิก รวมถึงทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้หลัก 5 ก ดังนี้

ก ที่ 1 : กลุ่ม/สมาชิก กลุ่มเป็นการรวมตัวกันของคนที่มีความสมัครใจพร้อมที่จะ ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกัน หรือ ประเภทอาชีพเดียวกัน อย่างน้อย 5 คน ขึ้นไป

ที่ตั้งของกลุ่ม ควรเลือกสถานที่ที่เป็นที่สาธารณะ หรือ สถานที่ที่มีความพร้อมสามารถเป็นศูนย์กลางการดำเนินงานของกลุ่ม สมาชิกสามารถเดินทางไปมาสะดวก และควรมีการขอใช้สถานที่ ให้ถูกต้อง

สมาชิก เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มกหนด เช่น มีภูมิลำเนา หรือถิ่นอาศัยเดียวกับสถานที่ตั้งกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นชอบในหลักการของกลุ่ม รวมถึงพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบ ข้อตกลงของกลุ่ม และสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มด้วยความสมัครใจ

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกคือ เข้าร่วมการประชุมและแสดง ข้อคิดเห็น ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาอาชีพ ร่วมกหนดและปฏิบัติตามระเบียบ ของกลุ่ม

ก ที่ 2 : กรรมการ คือกลุ่มคนซึ่งได้รับมอบหมายและเป็นตัวแทนจากสมาชิกให้บริหารกลุ่มนั้น ๆ ซึ่งกลุ่มจะมั่นคงและบรรลุผลเพียงใดขึ้นอยู่กับคณะกรรมการที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพการแต่งตั้งคณะกรรมการควรมีจำนวนเป็นเลขคี่ เพื่อให้สัดส่วนของการออกเสียงมีความเป็นเอกฉันท์ จำนวนอยู่ระหว่าง 5 - 21 คนมีวาระการดำรงตำแหน่งอยู่ระหว่าง 1 - 4 ปี

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการคือดำเนินการร่างระเบียบหรือข้อบังคับกลุ่ม โดยความเห็นชอบของสมาชิกกลุ่ม จัดให้สมาชิกมาประชุมแสดงความคิดเห็นและวางแผนการดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน จัดให้มีบริการแก่สมาชิกในด้านต่าง ๆ

ก ที่ 3 : กฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม ควรทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ระหว่างสมาชิกและคณะกรรมการวิธีการอาจเป็นการร่วมกันร่างขึ้นมาเองหรืออาศัยกฎหมายอื่นมารองรับ การกำหนดสาระสำคัญในระเบียบอาจกำหนดเป็นหมวดหมู่

หมวดที่ 1 ข้อความทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อกลุ่ม ที่ตั้งกลุ่มวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

หมวดที่ 3 สมาชิกกลุ่ม ประกอบด้วย คุณสมบัติของสมาชิกการสมัครเข้าเป็นสมาชิก บทบาทหน้าที่ของสมาชิก การพ้นจากสมาชิก

หมวดที่ 4 เงินทุนของกลุ่ม ที่มาเงินทุนของกลุ่ม การใช้จ่ายเงินทุนของกลุ่ม

หมวดที่ 5 การดำเนินงานของกลุ่ม ประกอบด้วย กิจกรรมของกลุ่ม วิธีการดำเนินกิจกรรม การจัดสรรประโยชน์ หรือกำไรของกลุ่ม

หมวดที่ 6 คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ประกอบด้วยคุณสมบัติของคณะกรรมการจำนวน คณะกรรมการโครงสร้างของคณะกรรมการบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวิธีการคัดเลือกวาระในการดำรงตำแหน่งการพ้นจากตำแหน่ง การประชุมของคณะกรรมการและสมาชิก

หมวดที่ 7 การแก้ไขหรือเพิ่มเติมระเบียบ

หมวดที่ 8 บทเฉพาะกาล ใครเป็นผู้ลงนามในระเบียบ วันที่ระเบียบมีผลบังคับใช้

ก ที่ 4 : กองทุน

กองทุนของกลุ่มอาชีพอาจเป็นเงินหรือเครื่องมือที่ทำให้กิจกรรมของกลุ่มดำเนินการได้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่มาของทุน ได้แก่

1. ทุนจากการระดมหุ้นของสมาชิกควรกำหนดจำนวนหุ้นของสมาชิกให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นทุนตั้งในการดำเนินงานของกลุ่ม
2. ทุนจากภาครัฐ/ เอกชน เช่น ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณเงินบริจาค
3. ทุนจากการจัดกิจกรรม

ก ที่ 5 : กิจกรรม เป็นสิ่งที่สมาชิกกลุ่มร่วมกันปฏิบัติเพื่อสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนและชุมชน โดยมีการกำหนดเป็นแผนกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการประชุมการวางแผนการผลิตและจำหน่ายการสะสมทุนของกลุ่ม การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิก การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์การจัดสวัสดิการกาติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

ชาวบ้านสมัยก่อนเมื่อว่างจากการทำไร่ทำนาก็ได้ตัดกกมาทอเป็นเสื่อเพราะว่าช่วงนั้นกกจะมีจำนวนมากก็ได้คิดค้นการทอเสื่อกกขึ้นมา ชาวบ้านบอกว่านอกจากจะได้เสื่อไว้ใช้แล้วยังสามารถเป็นอาชีพเสริมได้อีกด้วยหลังจากที่ชาวบ้านว่างจากการทำไร่ทำนาการทอเสื่อเป็นงานหัตถกรรมประเภทเครื่องจักสาน เครื่องจักสานโดยทั่วไปจะหมายถึง สิ่งที่ผลิตขึ้นด้วยมือ โดยวิธีจัก สาน ถักและทอเป็นหลัก เครื่องจักสานที่ทำขึ้นในถิ่นต่าง ๆ มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในชนบท ถ้าจัดเสื่อตามหน้าที่การใช้สอย เสื่อเป็นเครื่องจักสานที่ใช้เป็นเครื่องเรือน และเครื่องปูลาดหรือใช้สำหรับปูนั่ง ปูนอนเป็นส่วนใหญ่เสื่อกกเป็นเสื่อที่ผลิตจากต้นกก ซึ่งเป็นพืชล้มลุกคล้ายหญ้า มีหัวคล้ายข่าแต่เล็กกว่าปลายลำต้นมีดอก ขยายพันธุ์ด้วยวิธีแยกหัวที่แตกแขนงเป็นหน่อเป็นพืชเส้นใยที่ปลูกและเจริญงอกงามได้ดีในประเทศไทยผู้ศึกษาซึ่งมีความสนใจที่จะทำผลิตภัณฑ์ เสื่อกกมาแปรรูปเป็นที่รองจาน เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และยังสามารถนำไปเป็นของตกแต่งในบ้าน ในโรงแรมรวมถึงเป็นของฝากได้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีการสั่งสมความรู้มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีการสืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายโดยมีความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งชาวบ้านดวงเจริญ ในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ชาวบ้านมีอาชีพทาเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และมีอาชีพเสริมหลังการทำไร่ทำนา คือการทอเสื่อกกบางครัวเรือนก็ทอเสื่อกกเป็นอาชีพหลัก สร้างรายได้ให้กับครอบครัวซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณมีการพัฒนาลวดลายบนผืนเสื่อเป็นลวดลายต่างหลากหลายมีความสวยงาม โดดเด่น ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถยึดเป็นอาชีพหลักและอาชีพรองได้ ทางกลุ่มทอเสื่อกก จึงมุ่งพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนให้มีคุณภาพ และให้ได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP โดยใช้จุดแข็งของชุมชนด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาเพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับผู้บริโภค และอยู่รอดได้ท่ามกลางกระแสความผันแปรของวัฒนธรรม และค่านิยมการใช้สอยเสื่อกกชาวบ้านทางขวางได้รับการตอบรับที่ดี ทำให้ชาวบ้านทางขวางเกิดกำลังใจที่จะผลิตเสื่อกกส่งออกในอนาคต

3.1.2 ขั้นตอนการทำ

1. นำกกหรือไหลมากรีดออกเป็นเส้นไปตากแดดประมาณ 1 อาทิตย์
2. เมื่อแห้งแล้วนำมาย้อมสีตามต้องการ โดยสีที่ย้อมเป็นสีเคมีอย่างดี ส่วนมากจะย้อม สีน้ำตาลและสีขาวย สีแดง สีน้ำเงิน
3. นำเชือกไนลอนหรือเชือกเอ็นซึ่งที่โสมทอเสื่อให้เป็นเส้นตามโสมและพืม
4. นำกกหรือไหลสอดเข้ากับไม้สอดเพื่อที่จะสอดเข้ากับโสมทอเสื่อ
5. เมื่อสอดกกหรือไหลเข้าไปแล้วผลักพืมเข้าหาตัวเองให้กกหรือไหลแน่นติดกัน เป็นลายต่าง ๆ
6. ลายที่ทอเป็นประจำและเป็นที่ยอมรับคือ ลายมัดหมี่ ลายธรรมดา ลายกระจับ

3.1.3 วิธีการทอเสื่อ

เลือกขนาดของพืมให้ได้ขนาดตามที่ต้องการ นำพืมไปตั้งในโองที่จะทอแล้วตั้งให้ได้ระดับ ระยะห่างจากเหล็กตีเสื่อประมาณ 2 ฟุต นำเชือกไนลอนมาซึ่งจามริมพืมซี่แรก จะเริ่มจากด้านซ้าย หรือขวาก่อนก็ได้ แล้วแต่ถนัด การซึ่งเชือกใช้คน 2 คน คนหนึ่งนั่งอยู่ที่หัวเสื่อคอยมัดเชือกที่ซึ่งให้ตั้ง และแน่น อีกคนนั่งอยู่ตีนเสื่อคอยสอดเชือกเข้ากับเหล็กตีเสื่อ ใช้เชือกสอดเข้าไปในรูพืมที่เจาะไว้ เป็นสองแถว แล้วดึงปลายเชือกไปเกาะติดกับตะปูที่เราตอกงอไว้ติดกับไม้อีกท่อนหนึ่ง แล้วยึดกันให้แน่น เชือกดึงให้ยาวตามความยาวของเสื่อพรมนำใส่กที่ทอ

การแปรรูปผลิตภัณฑ์

โดยให้สมาชิกกลุ่มได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาประยุกต์ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ตามที่กลุ่มต้องการโดยมีผลิตภัณฑ์ที่ทำการทดลองแปรรูป คือหมอน หมวก ที่รองนั่ง กระเป๋า จากตัวอย่างที่กลุ่มได้ทดลองแปรรูป มาให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน การออกแบบผลิตภัณฑ์มาทำการปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยสวยงาม เพิ่ม มากขึ้น โดยขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์

3.1.4 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
3. เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสือกกและต้นไหล

3.1.5 เป้าหมาย

สนับสนุนกลุ่มทอเสื่อสัมมาชีพชุมชน

3.1.6 กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านดวงเจริญ ม.14 บ้านดวงเจริญ ตำบลคอนอะราง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 กลุ่ม (จำนวน 20 คน)

3.1.7 ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน

รายงาน	เดือน ปี			
	ธันวาคม 2562	มกราคม 2563	กุมภาพันธ์ 2563	มีนาคม 2563
ขั้นตอนวางแผนงาน				
1.เขียนโครงการนำเสนอ	↔			
2.ประชุมหารือเกี่ยวกับโครงการ	↔			
3.นำเสนอโครงการเพื่ออนุมัติ	↔			
4.เตรียมจัดงานสถานที่และข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง	↔			
ขั้นตอนดำเนินการ				
1.ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดโครงการ	↔			
2.เตรียมเอกสาร สถานที่ในการจัดงาน			↔	
3.จัดโครงการตามวันและเวลาที่กำหนด			↔	
ขั้นสรุปและประเมินผล				
1.ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ			↔	
ขั้นปรับปรุงตามผลการประเมิน				
1.นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์				↔
2.แก้ไขข้อบกพร่องในการจัดโครงการในครั้งต่อไป				↔

3.1.8 ระยะเวลาการดำเนินการ

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2563 ระหว่างเวลา 08.00 – 12.00 น.

3.1.9 สถานที่ดำเนินการ

ณ หมู่ที่ 14 บ้านดวงเจริญ ตำบลดอนอะราง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.10 งบประมาณ

ค่าวัสดุอุปกรณ์	100 บาท
ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	400 บาท
รวมทั้งสิ้น	500 บาท

3.1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.กลุ่มสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพ
- 2.มีการแก้ไขปัญหาในกลุ่มสมาชิก
- 3.การแปรรูปผลิตภัณฑ์เสือกก

3.2 สรุปผลการดำเนินโครงการ

3.2.1 สรุป

ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน

- 1.นางชวัลกร ยอดนครจง
- 2.นางสำราญ สีฝ่องสมบูรณ์
- 3.นางจินตนา จันบุบยา
- 4.นางกัญญา บุญที
- 5.นางจำเนียร แดงแก่นดอย
- 6.นางรันดอน บุญเชื้อ
- 7.นางทองสี พรหมทองพันธ์
- 8.นางถาวร บุญที
- 9.นางสังวาล หาดไธสง
- 10.นางสมพาร เปาะนอก
- 11.นางหนูจิ้น บุ่งไธสง
- 12.นางทองสา ครูสำโรง

- 13.นางสุภาพ ประจุนेत्र
- 14.นางทองฮวย ทาดไรสง
- 15.นางจินดา ชำอเนก
- 16.นางประนอบ ไหมดำ
- 17.นางสำเนียง สุธิชัยยา
- 18.นางนงน้อย พ่วนนอก
- 19.นางน้ำทิพย์ ดินไรสง
- 20.นางสุบิน เปาะนอก

3.3 สรุปผลการประเมินโครงการ

3.1.ผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจการจัดโครงการ เป็นผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คน ได้รับแบบประเมินความพึงพอใจ กลับคืนจำนวน 20 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

ตารางแสดงสรุปผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดโครงการ

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	0	0.00
หญิง	20	100.00
รวม	20	มาก

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาเพศชาย จำนวน 0 คิดเป็นร้อยละ 0

1.2 อายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	0	0.00
21-30 ปี	0	0.00
31-40 ปี	5	25.0
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	15	75.0

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า อายุมากกว่า 40 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาเป็นอายุ 31-40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และผู้ตอบแบบสอบถามที่น้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 20 ปี และ อายุ 21-30 ปี

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจโครงการ

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

ระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
1.1 ท่านได้นำความรู้จากการอบรมสัมมนาซีพีไปพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น	4.60	มากที่สุด
1.2 หลังจากอบรมสัมมนาซีพีท่านมีอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่เกิดขึ้น	4.30	มาก
1.3 การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาซีพี ช่วยให้เศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น	4.35	มาก
1.4 การส่งเสริมสัมมนาซีพีในครัวเรือนนำไปปฏิบัติได้จริง	4.00	มาก

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้นำความรู้จากการอบรมสัมมนาซีพีไปพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมนาซีพี ช่วยให้เศรษฐกิจครอบครัวดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.35 และ หลังจากอบรมสัมมนาซีพีท่านมีอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การส่งเสริมสัมมนาซีพีในครัวเรือนนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.00

2.2 ด้านสังคม

ระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
2.1การได้แลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่นช่วยให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพได้	3.90	มาก
2.2ชุมชนของท่านมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ	4.45	มาก
2.3การรวมกลุ่มประกอบอาชีพช่วยให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ	4.50	มากที่สุด
2.4ชุมชนของท่านมีความร่วมมือในเรื่องการประกอบอาชีพ	4.55	มากที่สุด

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนของท่านมีความร่วมมือในเรื่องการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การรวมกลุ่มประกอบอาชีพช่วยให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.50 และ ชุมชนของท่านมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนที่ข้อที่มีค่าน้อยที่สุด การได้แลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่นช่วยให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพได้ มีค่าเฉลี่ย 3.90

2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
3.1ท่านได้ระมัดระวังหรือร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันปัญหามลพิษต่อ น้ำ ดิน หรืออากาศ	4.20	มาก
3.2ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม	4.35	มาก
3.3ประกอบอาชีพของท่านมีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ เสียง	1.00	น้อยที่สุด
3.4ชุมชนของท่านมีกิจกรรมปลูกต้นไม้ช่วยลดโลกร้อน	4.40	มาก

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนของท่านมีกิจกรรมปลูกต้นไม้ช่วยลดโลกร้อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.35 และ ท่านได้ระมัดระวังหรือร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันปัญหามลพิษต่อ น้ำ ดิน หรืออากาศ มีค่าเฉลี่ย 4.20

ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ประกอบอาชีพของท่านมีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ เสียง มีค่าเฉลี่ย 1.00

2.4 ด้านแปรรูป

ระดับความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	เกณฑ์
4.1รูปแบบการแปรรูปเสื่อกก ตรงกับความต้องการหรือไม่	4.00	มาก
4.2การแปรรูปเสื่อกกเป็น ที่รองแก้ว, กระจเป่า, เสื่อพับ	4.10	มาก
4.3ลายของเสื่อกกสามารถออกแบบลายเองได้	4.45	มาก
4.4การแปรรูปของเสื่อกกทำให้รายได้เพิ่มหรือไม่	4.50	มากที่สุด

จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านแปรรูป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแปรรูปของเสื่อกกทำให้รายได้เพิ่มหรือไม่ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ลายของเสื่อกกสามารถออกแบบลายเองได้ มีค่าเฉลี่ย 4.45 และ การแปรรูปเสื่อกกเป็น ที่รองแก้ว, กระจเป่า, เสื่อพับ มีค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รูปแบบการแปรรูปเสื่อกก ตรงกับความต้องการหรือไม่ มีค่าเฉลี่ย 4.00

บทที่ 4

สรุปผลการปฏิบัติงาน

ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงคุณภาพ

ผู้เข้าร่วมประชุมการจัดตั้งกลุ่มทอเสื้อดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพโดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 2. เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 3. เพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสือกกและต้นไทร

การทอเสือกก ทำให้ได้ทราบว่า การทอเสือกกมีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัย ปู่ย่า ตายาย โดยเริ่มแรกมีการใช้กกเหลียมหรือที่เรียกว่าเสือกกยังไม่มีการย้อมสีผลิตภัณฑ์หรือทำลวดลาย ส่วนใหญ่นำมาใช้ในครัวเรือน ส่วนในปัจจุบันนิยมใช้กกกลมมาใช้แทนกกเหลียมเนื่องจากหาง่ายในแหล่งธรรมชาติและเมื่อนำมาทอเสื้อแล้วมีคุณสมบัติเหนียวและเป็นมันวาว

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา สมาชิกกลุ่มสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพให้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการชุมชน โดยนำผลิตภัณฑ์ “เสือกก” มาขึ้นทะเบียนเป็นสินค้าโอท็อป และมีคนในชุมชนมาสมัครเป็นสมาชิกเพิ่ม จำนวน ๕ คน ทำให้คนในชุมชนมีอาชีพเสริม มีรายได้ ได้อยู่กับครอบครัว ไม่ต้องไปทำงานต่างถิ่น

สรุป

1. สมาชิกกลุ่มสัมมาชีพชุมชนมีการเรียนรู้กระบวนการทำงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
2. คนในชุมชนมีอาชีพ ได้อยู่กับครอบครัว ไม่ต้องไปทำงานต่างถิ่น
3. สมาชิกกลุ่มสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

เชิงปริมาณ

ผู้ศึกษา ได้จัดทำแบบสอบถาม โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ สมาชิกกลุ่มสัมมาชีพชุมชน จำนวน 20 คน และปรากฏผล ดังนี้

เพศ จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาเพศชาย จำนวน 0 คิดเป็นร้อยละ 0

อายุ จากการตอบแบบสอบถามพบว่า อายุมากกว่า 40 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาเป็นอายุ 31-40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และผู้ตอบแบบสอบถามที่น้อยที่สุด อายุน้อยกว่า 20 ปี และ อายุ 21-30 ปี

ด้านเศรษฐกิจ จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ท่านได้นำความรู้จากการอบรมสัมมาชีพไปพัฒนาอาชีพให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมสัมมาชีพ ช่วยให้เศรษฐกิจ

ครอบครัวดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.35 และ หลังจากอบรมสัมมาชีพท่านมีอาชีพเสริมหรืออาชีพใหม่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การส่งเสริมสัมมาชีพในครัวเรือนนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.00

ทำให้ชาวบ้านดวงเจริญ คนในหมู่บ้านมองว่าการทอเสื่อเป็นอาชีพเสริม สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และทำงานอยู่กับบ้านยามว่าง เมื่อทำนา เลี้ยงวัว คนในหมู่บ้านก็ไม่ต้องเข้ามาหางานทำในเมือง

ราคาที่ขาย ถ้าเป็น เสื่อบุฟองน้ำ ขนาด 90 เซนติเมตร ราคาผืนละ 500 บาท ขนาด 1 เมตร ราคา 650 บาท และขนาด 1.2 เมตร ราคา 750 บาท

เสื่อไม้บุฟองน้ำ ขนาด 90 เซนติเมตร ราคา 180 บาท ขนาด 1 เมตร ราคา 250 บาท และขนาด 1.2 เมตร ราคา 350 บาท

ด้านสังคม จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนของท่านมีความร่วมมือในเรื่องการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การรวมกลุ่มประกอบอาชีพช่วยให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.50 และ ชุมชนของท่านมีการรวมกลุ่มกันในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การได้แลกเปลี่ยนความรู้กับคนอื่นช่วยให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพได้ มีค่าเฉลี่ย 3.90

ทำให้ชาวบ้านมาพูดคุยมีความร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รัก สามัคคีในชุมชนทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

ด้านสิ่งแวดล้อม จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ชุมชนของท่านมีกิจกรรมปลูกต้นไม้ช่วยลดโลกร้อน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชุมชนของท่านมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 4.35 และ ท่านได้ระมัดระวังหรือร่วมมือกับชุมชนในการป้องกันปัญหามลพิษต่อ น้ำ ดิน หรืออากาศ มีค่าเฉลี่ย 4.20 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ประกอบอาชีพของท่านมีส่วนทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ เสียง มีค่าเฉลี่ย 1.00

ทำให้ชาวบ้านมาปลูกต้นกกเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมทำให้มีวัสดุในการผลิต และสามารถนำมาขายเป็นกิโลให้กับหมู่บ้านอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถทำให้ประโยชน์ในพื้นที่ว่าง

ด้านแปรรูป จากการตอบแบบสอบถามพบว่า ความพึงพอใจในโครงการ ด้านแปรรูป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแปรรูปของเสื่อกกทำให้รายได้เพิ่มหรือไม่ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ลายของเสื่อกกสามารถออกแบบลายเองได้ มีค่าเฉลี่ย 4.45 และ การแปรรูปเสื่อกกเป็น ที่รองแก้ว, กระเป๋า, เสื่อพับ มีค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด รูปแบบการแปรรูปเสื่อกก ตรงกับความต้องการหรือไม่ มีค่าเฉลี่ย 4.00

สามารถต่อยอดในการพัฒนาต่อไปได้การเพิ่มประโยชน์ใช้สอยในด้านอื่น ๆ การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาร่วมพัฒนา เพื่อเพิ่มความแข็งแกร่งและรูปแบบการนำต้นกกไปใช้ทดแทนวัสดุอื่น ๆ ในการผลิตเน้นลักษณะเด่นของต้นกกซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากกก

ปัญหาและอุปสรรค

1.ขาดแคลนน้ำในการปลูกต้นเสื่อกก ในการผลิตอาจจะไม่เพียงพอกับความต้องการของชาวบ้านดวงเจริญ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้เรียนรู้การทำงานจากประสบการณ์จริง
2. ได้เรียนรู้จักการทำงานเป็นทีม
3. ได้ความรู้เรื่องการทอเสื่อกก จากผู้เชี่ยวชาญและปราชญ์ชาวบ้าน
4. ได้รับความสนุกสนานและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคี
5. รู้จักการแก้ปัญหาในการทำงาน
6. มีความตระหนัก และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาคผนวก ก

ภาพกิจกรรมแนวทางส่งเสริมจัดตั้งกลุ่มทอเสื่อสั้มาชีพชุมชน บ้านดวงเจริญ ตำบลดอนอะ
ราง จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1.1 อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่ม

ภาพที่ 1.2 สมาชิกกลุ่มทอเสื่อ

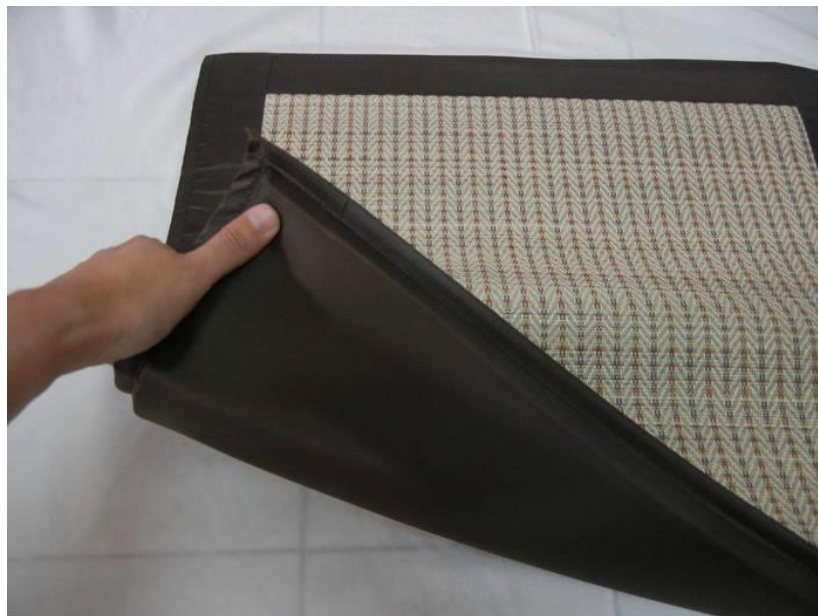
ภาพที่ 1.3 ต้นไผ่หรือกก

ภาพที่ 1.4 การย้อมสีกก

ภาพที่ 1.5 การทอเสื่อกก ปลายพื้นบ้าน

ภาพที่ 1.6 การแปรรูปเป็นเบาะ